

La Via i la Cadena es fonen al Sénia

La Via Catalana va arribar al País Valencià de la mà de Lluís Llach. Carles Santos la va agafar a Vinaròs, el seu poble, per allargar-la uns metres més enllà. Milers de persones vivien aquest moment expectants. L'intent de prohibició de l'acte en territori valencià per part de la Delegació del Govern espanyol va sumar mans i crits a favor de la independència.

Carles Santos, Lluís Llach, Pere Portabella i Josep Lluís Carod Rovira van enllaçar Catalunya i el País Valencià. A banda i banda, milers de mans completaven la cadena.

Terra de ningú és una expressió que evoca buidor i indefensió. Les poques desenes de metres que separen els dos cartells verds que indiquen els límits administratius de Catalunya i el País Valencià van ser una festa l'Onze de Setembre. L'abraçada entre la Via Catalana i la Cadena humana per la llengua i la llibertat va ser llarga i estreta i atapeïda de persones amb ganes d'eixamplar els confins del país. I ho van fer a través del revolucionari sistema d'enllaçar les mans de Lluís Llach i de Carles Santos, que eren dos nusos d'un cordó que va començar al Pertús i que tenia uns punts suspensius molt nombrosos 450 metres enllà del cartell. I sobre el pont, el lema "Lo Sénia no és frontera" ho posava per escrit amb pintura negra damunt un llençol blanc, fixat amb quatre còdols a l'asfalt perquè no s'envolara amb el vent.

Les baules de la part catalana van anar arribant al llarg de tot el dia al punt de trobada. Alguns venien de lluny i portaven carmanyoles i entrepans i el somriure que es dibuixa a la cara d'aquells que presenten que estan a punt de protagonitzar una altra fita històrica. Molts dels viaires tenien curiositat per veure de prop Lluís Llach, a qui troben a faltar des que ha baixat dels escenaris. Hermínia, que havia arribat amb la seua germana Dolors des de la Llagosta, es queixava que el tenien molt amagat, el Llach. Amb tot, mentre compartien una ampolleta d'aigua es meravellaven quan veien arribar una gernació des del sud. Cinc mil persones, diuen des de l'organització, que van fer cap al pont del Sénia en autobusos o en cotxes particulars. Acció Cultural va preparar aquesta cita en la ratlla com una activitat de suport a la Via Catalana, però dia a dia s'han desbordat les previsions d'assistència.

La cita era doble. On s'ajunten Catalunya i el País Valencià, l'Onze de Setembre calia mirar el rellotge i escoltar la ràdio per a sincronitzar les accions. Només set anys que són set minuts separen dues desfetes històriques. El 1707 valencià i el 1714 català. Així, a les 17:07 els valencians saludaven els catalans amb la Muixeranga, i a les 17:14 els catalans saludaven els valencians amb el cant dels Segadors.

Sempre amb les mans enllaçades i les estelades onejant al vent o a la samarreta o, fins i tot, a les sabates.

Més d'una hora abans que tot això succeïra Carles Santos es posava la samarreta groga i ja observava amb curiositat la gent mentre no deixava de respondre preguntes dels mitjans de comunicació. L'intent de prohibició per part del govern valencià va donar visibilitat a una festa que el músic de Vinaròs pensa que s'havia de fer amb normalitat i sense mals rotllos. Estava il·lusionat: "Això és un fet i s'han acabat les reunions i la realitat s'imposa, i és una realitat que obliga. Només es pot fer una cosa: la independència". El seu amic, el cineasta Pere Portabella, que va demanar ser al Sénia, afirmava que "l'esclat emocional que estem vivint té una força tremenda". Mentre es deixava fotografiar amb totes les Hermínie i totes les Dolors que el rodejaven, Lluís Llach parlava de la Via Catalana com una expressió popular d'una potència increïble. I destacava que el missatge que Europa ha d'interpretar és que això "no és una qüestió d'arrel política, sinó que és un sentiment dels ciutadans que volen ser a Europa amb els propis drets". I consentia fer-se fotos amb gent com Vicent, que és de València i és mestre i és interí i encara no sap si enguany podrà treballar.

Allà on la via esdevenia cadena, la mà dreta de Carles Santos estrenyia ben fort l'esquerra de Carme Salvador, la mare de Guillem Agulló, que agafava Guillem, el seu marit, que es mostrava desbordat i emocionat perquè era allà "per recordar el meu fill i estem tots convençuts que el País Valencià i Catalunya comencen a prendre consciència del que és capaç el poble". I Guillem agafava una amiga de la família i els punts suspensius estenien la reivindicació d'una llengua normal en "un país lliure de ciutadans lliures i dignes que poden treballar sense haver de marxar de la terra", com demanava entre abraçades i salutacions el líder d'ERC al País Valencià, Agustí Cerdà.

Satisfacció. En l'ambient de la trobada flotava un cert esperit de victòria perquè només unes hores abans de l'inci de l'acte el Tribunal Superior de Justícia de València donava la raó a

De dalt a baix: arribada de participants valencians; cap a terra de ningú; els pares de Guillem Agulló; el pont del riu Sénia; doble cadena.

PRATS I CAMPS

PRATS I CAMPS

Dalt, participants en la Via Catalana. Baix, participants valencians en la Cadena per la llengua i la llibertat.

PRATS I CAMPS

A l'esquerra, moment de la detenció de López Tena i a la dreta, els participants que es van quedar fora del cordó policial.

Acció Cultural i suspensió de la prohibició de la Delegació del Govern espanyol de celebrar-lo. La prohibició es va decretar només dos dies abans de la Diada i es basava en un informe de la Guàrdia Civil on es parlava del presumpte perill

per a la integritat física dels assistents a l'acte i també d'un probable o suposat perjudici econòmic per als bars i restaurants situats a la carretera per on havia de transcórrer la cadena. Toni Gisbert, president de l'entitat, destacava la im-

portància i l'excepcionalitat del fet que només una hora després de presentat el recurs, la Sala citara les dues parts a una vista urgentíssima i escoltara els arguments d'Acció Cultural. En la resolució favorable i unànime dels cinc magistrats, es posa l'accent en el fet que la prohibició del govern espanyol afectava drets fonamentals dels ciutadans. Segons Gisbert, és l'executiu valencià qui va esperar i pressionar la delegació per a evitar que els ciutadans valencians allargaren la via tot i que "l'obligació d'un govern democràtic és atendre els ciutadans, actuar segons la legalitat i d'acord amb el diàleg".

Un únic incident. Aquests entrebancs inicials es van traduir, d'una banda, en molta més participació de la prevista; i de l'altra, en el fet que la Guàrdia Civil només autoritzara a ocupar 450 metres en la zona valenciana. Com que no hi cabien tots els assistents, en alguns moments, la cadena va ser doble o triple. Així i tot, la Guàrdia Civil va impedir l'accés a la calçada de centenars de persones que es van inventar la continuació de la cadena des de fora del traçat per poder participar en aquesta nova cita històrica que per a molts, com Alba i Joan, dos universitaris de Castelló que l'any passat van ser a Barcelona, "és la conseqüència directa de la històrica manifestació del 2012".

L'ex-diputat de Solidaritat per la Independència, Alfons López Tena, i el director del Centre d'Estudis Sobiranes, Maiol Sanauja, van voler expressar el seu rebuig a aquesta mesura depassant l'espai assenyalat i van ser detinguts per la Guàrdia Civil. Durant uns instants es va viure una certa tensió entre els joves que impediien que López Tena i Sanauja foren traslladats a Vinaròs en furgons policials. El jutjat els imputa un delicte contra l'ordre públic encara que tots dos neguen els fets.

Aquests van ser els únics incidents que es van produir en un acte que va ser eminentment reivindicatiu i festiu i que va anar acabant a poc a poc, a mesura que catalans i valencians van tornar als seus punts de partida, amb les mans encara, emocionalment, agafades.

Esperança Camps